

Kalaallit Nunaanni Sulinerup ingerlanneqarnissaa pillugu nalunaarut

Kalaallit Nunaanni sulinermi avatangiisit pillugit inatsimmi § 10, § 13, imm. 3, § 15, imm. 2, kiisalu §§ 29, 33, 35, 37, 45 b, 49 aamma 67, tak. inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-meersoq, inatsit nr. 461, 15. maj 2017-meersoq, aamma inatsit nr. 724, 13. juni 2023-meersoq aqutugalugit allanngortinneqartoq, naapertorlugit aalajangersarneqarput:

Kapitali 1

Atuuffia

§ 1. § 1. Nalunaarut una sulisitsisumut sulinermut tamarmut atuuppoq.

Imm. 2. Nalunaarut aammattaaq atuuppoq,

- 1) sulinermut sulisitsisumit ingerlanneqanngitsunut, taamaattorli § 9, imm. 8, § 11, §§ 19–20, § 21, imm. 3 aamma §§ 24–40 pinnagit,
- 2) sulinermut sulisitsisup angerlarsimaffiani ingerlanneqartunut, taamaattorli § 9, imm. 8, § 11, §§ 19–20, § 21, imm. 3 aamma §§ 24–40 pinnagit, aamma
- 3) sulisitsisup najugaqatigiittut ilaqutarisaanit kisimik suliaanut, taamaattorli §§ 9–11, §§ 19–20, § 21, imm. 3 aamma §§ 24–40 pinnagit.

Imm. 3. Nalunaarummi matumani nammineq illersuutitut aalajangersakkat uku atuutinngillat:

- 1) Sulinermi atisat aammalu uniformit, sulisut isumannaatsuunissaat peqqissuunissaallu immikkut illersorniarlugit sananeqarsimanngitsut. Taamaattorli § 32 atuuppoq sulinerup nalaani atisat mingutsinneqarsimappata, sulisup nammineerluni eqqiarnissaanut isumannaatsuunermut peqqissutsimullu naapertuutinngippat.
- 2) Namminermut illersuutit sakkutuunut politiinullu immikkut sanaajusut.
- 3) Namminermut illersuutit imminut illersornermut imaluunniit kalerrisaarinermut atorneqartut.
- 4) Angallattakkat atortut atorlugit navianaatilinnut ajoqusiisinnaasunillu nassaarniarnissamut sumiiffilersuinissamullu atortuutit.

§ 2. Nalunaarummi matumani pisussaaffiit sulisitsisunut, suliffeqarfiup aqutsisuinut, sulianik aqutsisunut, sulisunut, pilersuisunut, pilersaarusiortunut, iluarsaasunut allanullu sulinermi avatangiisit pillugit inatsisip nalinginnaasumik malittarisassai naapertorlugit atuupput.

§ 3. Nalunaarummi matumani aalajangersakkat saniatigut, inatsisini allani sulinerup ingerlanneqarnissaa pillugu aalajangersakkat aamma atuupput.

Nassuiaatit

§ 4. Nalunaarummi matumani uku ima paasineqassapput:

1) Assat atorlugit sulineq: Inuk ataasiinnaq imaluunniit inuit arlallit ataatsimoorlutik nuutsitsisoqarpat, soorlu kivitsineq, usilersuineq, nassataqarneq, uniarterineq imaluunniit oqimaatsumik suliaqartoqarpat, pigisaq, inuk imaluunniit uumasooq pineqarpoq.

2) Inummut namminermut illersuutit: Atortuutit tamarmik, ilanngullugit atisat, sulisut sulinerminni navianaatilinnit ataasiakkaanit arlalinnilluunniit isumannaatsuunissaannut peqqissuunissaannullu illersorniarlugit atorneqartut kiisalu atortunut taakkununga ilanngunneqartut illersuineramik siunertaqartut.

Kapitali 2

Sulinerup pilersaarusiornera aaqqissuunneralu

§ 5. Isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit tamakkiisumik illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsinnaaqullugu sulineq tamatigut pilersaarusiorneqarlunilu aaqqissuunneqassaaq. Sulinerup pilersaarusiorneqarnera aaqqissuunneqarneralu ilanngussaq 1-imi pinaveersaartitsinermi tunngaviit naapertorlugit pissapput. Aammattaaq qulakkeerneqassaaq sanaartukkat, ilusilersuutit, immikkuualuttulersuutit suleriaatsillu sulisut isumannaatsuunissaannut peqqissuunissaannulluunniit navianartorsiortitsisinnaasut imaluunniit ajoqusiisinnaasut atorneqassanngitsut imaluunniit atorneqarnissaat naatsorsuutigineqassanngitsooq. Kiisalu qulakkeerneqassaaq sulinermi avatangiisini sunniutit ataatsimut isigalugit piffissamut qanittumut ungasissumulluunniit sulisut isumannaatsuunissaannut peqqissuunissaannulluunniit ajoqusiissanngitsut.

§ 6. Suliffiit nutaat pilersaarusiorneqarneranni imaluunniit suliffiit, suleriaatsit kiisalu sulinermi periutsit pioreersut allanngortinneqarneranni, teknologii nutaaq atulersinneqarneranni, teknikkikkut ikiuutit, inummut namminermut illersuutit kiisalu stoffit atortullu pissarsiarineqarneranni qulakkeerneqassaaq sulinermi avatangiisit pillugit inatsimmi nalinginnaasumik immikkullu aalajangersakkat naapertorlugit aaqqissuunneqarnissaat.

§ 7. Suliffeqarfiup sulinermi avatangiisinut ataatsimiititaliaa §§ 5 aamma 6 naapertorlugit sulinerup pilersaarusiorneqarnerani kiisalu kapitali 6 naapertorlugu sulinermi avatangiisinik nakkutilliinermi peqataatinnessaaq.

Imm. 2. Suliffeqarfinni sulinermi avatangiisinut ataatsimiititaliamik pilersitsisoqartussaannngitsuni sulisut §§ 5 aamma 6 naapertorlugit sulinerup pilersaarusiorneqarnerani kiisalu kapitali 6 naapertorlugu sulinermi avatangiisinik nakkutilliinermi peqataatinnessapput.

Kapitali 3

Sulinerup ingerlanneqarnissaa

Nalinginnaasumik piumasagaatit

§ 8. Isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit tamakkiisumik illersorneqarsinnaasumik sulineq tamatigut ingerlanneqassaaq, sulinermi avatangiisini timimut, timip atorneqarneranut (ergonomi) kiisalu tarnikkut atukkat ataasiakkaarlugit ataatsimullu naliliiffigalugit, piffissamut qanittumut ungasissumulluunniit sulisup timikkut tarnikkulluunniit peqqissusaanut sunniteqarsinnaasut tunngavigalugit.

Imm. 2. Sulineq piffissamut qanittumut ungasissumulluunniit timikkut imaluunniit tarnikkut ajoqusiisinnaasoq imaluunniit artukkiisoq pillugu Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmiit immikkut sulinermi avatangiisinut iliuusissanik aalajangersaasoqarsinnaavoq. Taakku ilaatigut tassaasinnaapput atugarissaarnermut tunngasunik immikkut iliuuseqarnerit imaluunniit sulineq pissutigalugu nappaatit, nungullarneq, ajutoornerit il.il. pinaveersaartinniarlugit pisariaqartinneqartullu allat.

Imm. 3. Sulinermi immikkut ittumik isumannaallisaaneq peqqissuserlu navianartorsiortinneqarpata, navianartup allatigut pinngitsoortinneqarsinnaannginnerani, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmiit sulinermi unikaallatsitsisarnernik sulinissamullu piffissamik killiliinernik piumasagaateqartoqarsinnaavoq. Taamatuttaaq tamanna atuuppoq immikkut suliffimmi atisat imaluunniit inummut namminermut illersuutit atorneqartillugit.

§ 9. Sulineq ingerlanneqartillugu sulisup ukioqassusia, ilisimasai, sulinissamut pisinnaassusia kiisalu periarfissai allat eqqarsaatigineqassapput.

Imm. 2. Inuit immikkut navianartorsiorsinnaasut, ilanngullugit naartusut milutsitsisullu, navianaatilinnit immikkut illersorneqassapput.

Imm. 3. Sulisitsisoq ilisimatinneqarsimappat imaluunniit allatut paasisaqarsimappat sulisoq naartusoq imaluunniit milutsitsisoq, sulisitsisup isumannaallisaaneq peqqissuserlu pillugit naliliinermut ilanngutissavaa, sulisoq naartunermut imaluunniit milutsitsinermut navianartorsiortitsisinnaasunik sunnerneqarsinnaanersoq.

Imm. 4. Naliliinermi erserpat naartusoq imaluunniit milutsitsisoq navianartorsiorsinnaasoq, sunniutip suussusia, annertussusia sivissussusialu nalilersorneqassapput, aammalu pisariaqarpat imm. 5 aamma 6 naapertorlugit iliuusissat aalajangerneqassapput.

Imm. 5. Iliuusissat sapinngisamik tassaassapput teknikkikkut aaqqiissutit imaluunniit suliffiup aaqqissuuteqqinnera. Tamanna naammaginnartumik pisinnaanngippat, navianartorsiorneq sulinerup pilersaarusiorneqarneratigut aaqqissuunneqarneratigullu annikillisarneqassaaq, ilanngullugit pisariaqarpat sulinermit piffissat allanngortinneqarnissaat unnukkullu sulinerup killilerneqarnissaa.

Imm. 6. Imm. 5 naapertorlugu naammattumik illersuineq pisinnaanngippat, sulisoq naartusoq milutsisorluunniit suliassanut allanut navianartorsiortitsinngitsunut nuunneqarsinnaavoq.

Imm. 7. Sulisitsisup, imm. 5 apequtaatinagu, piaarnerpaamik kingusinnerpaamillu ullut 14-it qaangiutsinnagit, naartusoq pillugu ilisimatinneqarneermi kingorna qulakkiissavaa sulineq

aaqqissuunneqassasoq, taamaalilluni naartusoq sapaatip akunneranut ataasiarluni unnukkut sulisassalluni.

Imm. 8. Sulisitsisup imm. 4 naapertorlugu naliliineq suliffeqarfimmi pigiuannassavaa, aammalu isumannaallisaaneq imaluunniit peqqissuseq eqqarsaatigalugu pingaaruteqarpat nutarterneqartassalluni.

§ 10. Sulineq ingerlanneqartillugu anguniarneqassaaq,

- 1) sulineq assigiiaartumik timikkut imaluunniit tarnikkut artukkiisoq, piffissamut qanittumut imaluunniit ungasissumut peqqissutsimut ajoqusiisinnaasoq, pinngitsoortinneqassasoq imaluunniit killilerneqassasoq,
- 2) sulinerup sukkassusia timikkut imaluunniit tarnikkut peqqissutsimut ajoqusiisinnaasumik artukkiissanngitsoq, aamma
- 3) kisimiilluni sulineq timikkut imaluunniit tarnikkut peqqissutsimut ajoqusiisinnaasoq pinngitsoortinneqassasoq imaluunniit killilerneqassasoq.

§ 11. Sulineq ingerlanneqartillugu qulakkeerneqassaaq,

- 1) suliffiit ilusilersorneqarnerat, pequtit, teknikkikkut ikiuutit kiisalu suleriaatsit tunisassiornermilu periutsit sapinngisamik atuisussanut naleqqussarneqassasut, aamma
- 2) teknikkikkut ikiuutit naleqquttut sunniuteqarluartullu, soorlu kivitsissutit, assartuutit il.il., pisariaqartillugu atorqeersinnaassasut, taamaalilluni sulineq isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit tamakkiisumik illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsinnaaqqullugu.

Immikkut piumasaqaatit

§ 12. Sulisoq sulinermi ingerlatsinermi kisimiippat aammalu tamanna immikkut navianartorsiortitsisinnaappat, navianartorsiortitsinerup pinngitsoortinneqarnissaa siunertaralugu sulineq aaqqissuunneqassaaq. Navianartorsiorneq pinngitsoortinneqarsinnaanngippat, sulisoq kisimiilluni sulissanngilaq.

Imm. 2. Sulisut ataasiakkaat immikkut navianaatilinnut isersinnaasutut pisariaqartumik taamaallaat ilitsersorneqarsimasut tassunga iseqqusaanissaat qularnaarneqassaaq.

§ 13. Sulisut timikkut imaluunniit eqqarsartaatsikkut pissusaat aalajangersimasumik sulinermi navianartorsiortitsisinnaappata, pineqartoq sulianni taamaattuni atorfinitsinneqassanngilaq.

Imm. 2. Nalilerneqarpat § 9, imm. 4 aamma 7 naapertorlugit iliuuserineqartut naartusup imaluunniit milutsitsisup isumannaatsuunissaanut peqqissuunissaanullu naammattumik illersuutaasinnaanngitsut, pineqartoq suliassami tassani sulisinneqassanngilaq.

§ 14. Sulineq ingerlanneqartillugu qulakkeerneqassaaq,

- 1) nakkartoornissamut, uppittoornissamut, sisoorneqarnissamut, innaallagissamik ajutoornissamut, sajunnermut assigisaannullu navianaatit pinaveersaartinniarlugit sunniuteqarluartunik iliuuseqartoqarsimanissaa,
- 2) qaartoornissamut, ikualattoornissamut, toqunartortalinnik sunnertinnissamut anersaartorniarnermilu ajornartorsiulernissamut navianaatit pinaveersaartinneqarsimanissaat,
- 3) pujoralaat, pujortarneq, pujoq, tipit, gassit il.il. aniasinnaanerit imaluunniit siaruarsinnaanerit pinngitsoortinniarlugu isumannaallisaanermut peqqissutsimulluunniit ajoqutaasinnaasunut sunniuteqarluartunik iliuuseqartoqarsimanissaa,
- 4) sulinerup nalaanni imaluunniit suliffiup iluani nappaatinut tunillaassorsinnaasunut navianaatilinnullu sulisut illersorneqarnissaat,
- 5) silaannaap pissusaa qaammaqquteqarnerlu sulinerup suussusia eqqarsaatigalugu isumannaallisaaneq peqqissuserlu naapertorlugit naleqquttuunissaat. Tassunga ilanngullugu sulisut kissarpallaanermut imaluunniit nillertoorujussuarmit illersorneqassapput.

§ 15. Sakkortusaalluni qinngornernit pisariaqanngitsumik sunnerneqarnissaq pinngitsoortinneqassaaq. Taamaattumik sulinermit qinngornernit sunnerneqarnissaq teknologii ineriartortinneqarnera eqqarsaatigalugu sapinngisamik appasitsinneqassaaq, aammalu killiliussat aalajangersarneqarsimasut malinneqassapput.

§ 16. Stoffinit atortunillu pisariaqanngitsumik sunnerneqarnissaq pinngitsoortinneqassaaq. Taamaattumik sulinermit stoffinit atortunillu sunnerneqarnissaq teknologii ineriartortinneqarnera eqqarsaatigalugu sapinngisamik annikillisarneqassaaq, aammalu killiliussat aalajangersarneqarsimasut malinneqassapput.

§ 17. Timikkut artukkiinerit pisariaqanngitsut kiisalu suliffimmi inissisimanerit imaluunniit aalariaatsit naleqqutinngitsut pinngitsoortinneqassapput. Taamaattumik sulinermit artukkiineq teknologii ineriartortinneqarnera eqqarsaatigalugu sapinngisamik annikinnerpaamik annertussuseqassaaq, aammalu killiliussat aalajangersarneqarsimasut malinneqassapput.

Nipiliorneq

§ 18. Sulineq pilersaarusiorneqarlunilu aqqissuunneqarlunilu ingerlanneqassaaq, taamaalilluni nipiliornerup, ilanngullugit nipit appasissut (infralyd) nipillu qaffasissorujussuit (ultralyd), pissutigalugit navianartorsiortitsinerit piiarneqassallutik. Tamanna anguneqassaaq nipi aallaaviani annikillisarneratigut imaluunniit ilanngussaq 1-mi pinaveersaartitsinermit tunngaviit naapertorlugit appasinnerpaamik inissinneqarneratigut.

§ 19. Pisariaqanngitsumik nipimik artukkerneqarnissaq pinngitsoortinneqassaaq.

Taamaattumik sulinermi nipip annertussusia, ilanngullugit nipit appasissut (infralyd) nipillu qaffassissorujussuit (ultralyd), teknologii ineriartortinneqarnera eqqarsaatigalugu sapinngisamik appasinnerpaamiitinneqassapput.

Imm. 2. Nipinut tunngasutigut atugassarititaasut naammaginaruussapput.

§ 20. Nipip annertussusia 80 dB(A)-mik qaangiippat imaluunniit nipip sakkortunerpaaffii 135 dB(C)-mik qaangiippata, sulisitsisup aatsaat sulineq ingerlatissinnaavaa siutitut illersuutit sulisunut atugassanngortissimappagit.

Imm. 2. Nipi allatigut ajoqusiisnaappat imaluunniit annertuumik akornusiippat, sulisitsisup aatsaat sulineq ingerlatissinnaavaa siutitut illersuutit sulisunut atugassanngortissimappagit.

§ 21. Kinaluunniit 85 dB(A)-mik sinnerlugu imaluunniit nipip sakkortunerpaaffii 137 dB(C)-mik sinnerlugit nipiliorfimmiiinneqassanngilaq.

Imm. 2. Imm. 1-mi killiliussat qaangerneqarsimappata

- 1) ingerlaannaq iliuuseqartoqassaaq nipi killiliussat ataannut appartinniarlugu,
- 2) killiliussat sooq qaangerneqarsimanersut paasinierneqassaaq, aamma
- 3) teknikkikkut aqutsinikkullu iliuusissat ingerlanneqassapput qaangiinerup uteqqinnginnissaa anguniarlugu.

Imm. 3. Suliffiup immikkoortui, sulisut nipimik imm. 1-mi killiliussanit qaffasinnerusunik sunnerneqarsinnaaffii, mianersoqqussutit isumannaallisaanermullu ilisarnaatinik naleqquttunik nalunaaqutsersorneqassapput. Taakkua sapinngisamik killilersugaassapput, iserfigineqarsinnaanerallu killilerneqassalluni.

Assat atorlugit sulineq

§ 22. Assat atorlugit suliaqarneq ilanngullugu pilersaarusiorneqassaaq, aaqqissuunneqassaaq ingerlanneqassallunilu isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit tamakkiisumik illersorneqarsinnaasumik.

Imm. 2. Assat atorneqarneranni sulinermi isumannaallisaaneq imaluunniit peqqissuseq eqqarsaatigalugu navianartorsiortitsisinnaasut pinngitsoortinneqassapput naleqquttumik aaqqissuusisoqarneratigut, ilanngullugit teknikkikkut ikiuutit atorlugit.

Imm. 3. Teknikkikkut ikiuutit naleqquttut atorneqassapput tamanna periarfissaappat naleqquppallu, aammalu assat atorlugit sulinermit navianartorsiortitsippat tamatigut atorneqassallutik.

§ 23. Assat atorlugit sulinermi isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit navianartorsiortinerup nalilerneqarnerani pingaartumik suliap qanoq ittuunera isiginiarneqassaaq, kiisalu timikkut qanoq annertutigisumik nukinnik atuinissaaq, suliffiup qanoq ittuunera sulinermilu atugassarititaasut allat ilanngussaq 2 naapertorlugu naliliiffigineqassapput.

Imm. 2. Inunnut assannik suliaqartunut tunngatillugu imm. 1 naapertorlugu naliliineq ingerlanneqassaaq, kiisalu tassunga ilanngullugu tassanngaannaq artukkerneqarsinnaaneq immikkut isiginiarneqassaaq.

§ 24. Sulisut assat atorlugit ingerlaavartumik suliaqartut sulinerat allamik suliaqarnermik paarlakaatinneqartassaaq imaluunniit unikaallatsitsisarnernik aaqqissuunneqartassaaq, taamaalilluni peqqissutsimut ajoqusiisinnaasut pinngitsoortinneqassallutik.

Skærmikkut suliaqarneq

§ 25. Sulineq skærmimik atuiffiusoq, ilanngullugit qarasaasiaq aalajangersimasoq, qarasaasiaq angallattagaq, tablet, mobiltelefoni imaluunniit skærmimik allamik atortoq atorlugu sulineq, isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit tamakkiisumik illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqassaaq.

Imm. 2. Sulisoq nalinginnaasumik sulinermini aamma piffissap ingerlanerani skærmimik atuilluni sulisarsimaguni, imm. 4-mi immikkut piumasaqaatit aamma atuutissapput.

Imm. 3. Imm. 2 atuutinngilaq:

- 1) Qarasaasiatigut aqutsissutit biilini maskiinanilu aqutsinermut atorneqartut.
- 2) Qarasaasiatigut aqutsissutit assartuutini ikkussorneqarsimasut assartuussinermut aqutsinermut nakkutigininnermulluunniit atorneqartut.
- 3) Qarasaasiatigut aqutsissutit sulisut pinnagit allanut atorneqarnissaat siunertarineqartut.
- 4) Qarasaasiat angallattakkat suliffimmi aalajangersimasumik atorneqanngitsut.
- 5) Kisitsissutit, karsit elektroniskiusut kiisalu atortuutit paasissutissanik imaluunniit uuttuutunik takutitsissutit mikisut.
- 6) Allattuutit elektroniskiusut (skrivemaskinerit) skærmimik peqartut.

Imm. 4. Sulineq imm. 2-mi pineqartoq pillugu, atortut suliffimmiippata aammalu suliassat immikkut qanoq ittuuneri tamanna akornusersunngippagu, uku atuutissapput:

- 1) Skærmi ajornanngitsumik saatinneqarsinnaallunilu uingatinneqarsinnaassaaq atuisup pisariaqartitai naapertorlugit.
- 2) Keyboardi skærmimit immikkoortinneqarsinnaassaaq, taamaalilluni sulisoq timiminik naleqquttumik inissisimasinnaaqullugu.
- 3) Keyboardip kiisalu allat allaffissatut imaluunniit aqutsissutitut atorneqartut sioraanni assanut talinullu naammattumik inissaqassaaq.
- 4) Suliaqarfik naammattumik angissuseqassaaq, taamaalillunilu skærmip, keyboardip, allagaatit kiisalu atortorissaarutit allat eqaatsumik inissinneqarsinnaassallutik.
- 5) Issiavik qajannaatsuussaaq sulisoq naleqquttumik aalasinnaatissallugu kiisalu naleqquttumik issiavissillugu. Issiaviup issiavissaa tunualu portussusii uinganerilu allanngortinneqarsinnaassapput.
- 6) Qaammaqquteqarneq nalinginnaasuussaaq aammalu suliffimmi qaammaqqut immikkut atorneqartoq sulinerup qanoq ittuunera sulisullu skærmimut avatngiisinullu isigisinnaanera eqqarsaatigalugit naammattumik qaamaneqarlunilu naleqquttumik assigiinnngissuseqartitsissaaq.

§ 26. Skærmimik sulineq aaqqissuunneqassaaq, taamaalilluni ullut tamaasa skærmimik sulineq aalajangersimasumik allamik suliaqarnermik paarlakaanneqartassalluni imaluunniit tamanna ajornarpat unikaallatsitsisarnernik aaqqissuussisoqassalluni, taamaalilluni peqqissutsimut ajoqusiiinnaasut pinngitsoortinneqassallutik.

§ 27. Sulisoq skærmimik suliaqarnermik pissuteqartumik isigisani pillugit ajornartorsiuteqalerpat, isigisaanik tulluartumik misissorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq.

Imm. 2. Misissuineq inummit pisariaqartunik piginnaasalimmit ingerlanneqassaaq.

Imm. 3. Suliffimmi atorneqartussanik immikkut isaruaqartariaqartoq paasineqarpat, aammalu sulisup nammineq isaruai imaluunniit kontaktlinsii atorneqarsinnaanatik, sulisitsisup taakku tunniutissavai.

Imm. 4. Sulisitsisup qulakkiissavaa sulisoq imm. 1 aamma imm. 2-mi taaneqartut naapertorlugit misissortinnissaminut akeqanngitsumik periarfissaqassasoq, sapinngisamillu nalinginnaasumik suliffiup nalaani. Aammattaaq sulisitsisup imm. 3 naapertorlugu isarussat sulisumut akeqanngitsumik tunniutissavai.

Kapitali 4

Inummut namminermut illersuutit

§ 28. Sulineq allatigut pilersaarusiorneqarsinnaanngippat, aaqqissuunneqarsinnaanngippat imaluunniit isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit tamakkiisumik illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsinnaanngippat, sulisitsisup aatsaat sulineq ingerlanneqaqqusinnaavaa inummut namminermut illersuutit atorneqassappata.

§ 29. Sulisitsisup qulakkiissavaa inummut namminermut illersuutit sulinerup aallartinneraniilli atorneqassasut sulinerullu ingerlanerani tamakkerlugu atorneqarlutik.

§ 30. Inummut namminermut illersuutit atorneqartut Suliffeqarfinnik Nakkutilliisoqarfimmiit akuersissutigisaanik pitsaassuseqassapput.

Imm. 2. Aammattaaq sulisitsisup qulakkiissavaa inummut namminermut illersuutit atorneqartut piffissani tamani

1. siunertamut naapertuuttumik illersuissasut aammalu pisariaqanngitsumik akornusiissanngitsut,
2. isigisaqarnermut tusaasaqarnermulluunniit ikiuutit atorneqartut ajornerulersitsissanngitsut,
3. atuisumut naleqqussarneqarsimassasut, pisariaqartillugu immikkut naleqqussarneqarlutik,
4. suliffimmi atugassarititaasunut naleqqussagaassasut, aammalu
5. ergonomi sulisullu peqqissusaa eqqarsaatigalugit toqqarneqarsimassasut.

§ 31. Sulisitsisup sulisut inummut namminermut illersuutinik pilersussavai.

Imm. 2. Sulisitsisup inummut namminermut illersuutit pisiarineqarnerinut, aserfallatsaaliorneqarnerinut eqqiarneqarnerinullu aningaasartuutit akilissavai, aammalu taakku piginnittuuffigissavai.

Imm. 3. Sulisitsisup qulakkiissavaa inummut namminermut illersuutit atorneqalinnginnerini saligaallutillu panissasut pisariaqarpallu tunillannaveersarneqarsimanissaat.

§ 32. Sulisitsisup qulakkiissavaa inummut namminermut illersuutit ilitersuutaat naapertorlugit atorneqarnissaat. Iltersuut atuisup paasinnaasaanik oqaatsinik allassimassaaq.

Imm. 2. Aammattaaq sulisitsisup qulakkiissavaa paasissutissat tamarmik, inummut namminermut illersuutit ataasiakkaat isumannaatsumik atorneqarnissaannut paasissutissat pisariaqartinneqartut, suliffeqarfimmi pigineqassasut suliffeqarfiullu aqutsisaanut, sulianik aqutsisunut kiisalu sulisunut tamanut pissarsiarineqarsinnaassasut.

Imm. 3. Inummut namminermut illersuutit inummut ataasiakkaanut atugassiaapput, taamaammallu taamaallaat siunertamut aalajangersagaannut atorneqassapput.

§ 33. Sulisitsisup sulinermi pissutsit atuuttut tunngavigalugit nalunaaqutsersuinikkut aalajangersassavaa sumiiffik sorleq inummut namminermut illersuuteqartussaannersoq kiisalu illersuutit suut atorneqassannersut. Nalunaaqutsersuutit atortussiamit ninngusumit sanaajussapput aammalu pitsaasumik aserfallatsaaliorneqartassallutik.

§ 34. Sulisitsisup sulineq aaqqissuutissavaa inummut namminermut illersuutit atorneqarnerannut atatillugu timikkut tarnikkullu artukkiinerit, akornutit kiisalu allat assigisaat, aammattaaq illersuutit illersuutaasinnaassusaat eqqarsaatigalugit, assersuutigalugu sulinermit piffissanik killilersuinikkut, unikaallatsitsisarnikkut imaluunniit immikkut atugarissaarnissamut iliuuseqarnikkut.

§ 35. Sulisut inummut namminermut illersuutinik tunineqarsimasut sulinerup aallartinneraniit sulinerullu ingerlanerani atortassavaat.

Imm. 2. Atortuutit siunertaat naapertorlugu atorneqarnissaat qulakkeerniarlugu sulisunit peqataaffigineqassaaq, ilanngullugit ajoqutit amigaataasulluunniit sulinermi avatangiisinut gruppimut ilaasortamut, sulianik aqutsisumut imaluunniit sulisitsisumut nalunaarutigalugit.

Kapitali 5

Ilinniartitsineq ilitersuinerlu

§ 36. Sulisitsisup qulakkiissavaa sulisoq ataasiakkaa, atorfinitsitaanerata suussusia sivilisussusialuunniit apeqqutaatinnagit, sulineq navianartorsiortitsinngitsumik qanoq ingerlanneqassannersoq pillugu naammattumik naleqquttumillu ilinniartitsineq ilitersuinerlu pissagaa. Sulisut aammattaaq ilisimatinneqassapput ajutoornissamut nappaatinulluunniit navianaatillit, sulinermit atatillugu atuussinnaasut pillugit.

Ilinniartitsineq ilitersuinerlu pingaartumik pissapput

- 1) atorfininnermi,
- 2) suliassanik nuutsitsinnermi imaluunniit allanngortitsinnermi,
- 3) sulinnermi atortut nutaat imaluunniit allanngortinneqartut atorneqalerneranni, kiisalu,
- 4) teknologi teknologii nutaaq atorneqalernerani.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu ilinniartitsineq ilitersuinerlu ineriartortitsineq naapertorlugu ingerlaavartumik nutarterneqartassapput, ilanngullugit navianaatit nutaat takkuttut, pisariaqarpallu aalajangersimasumik uteqqinneqartassallutik.

§ 37. Sulisitsisup § 36-mi taaneqartumik ilinniartitsinnermut ilitersuinnermullu aningaasartuutit tamaasa akilissavai, taakkulu suliffiup nalaani ingerlanneqassapput.

§ 38. Sulisitsisup qulakkiissavaa, suliffeqarfimmit allamit sulisut, suliffeqarfimmi sulisinneqartut isumannaallisaaneq peqqissuserlu pillugit paasissutissanik sulinnerminnut pingaarutilinnik naammattumik ilitersorneqarnissaat.

§ 39. Suliffeqarfik inunnik suliffeqarfimmit allamit attartorneqartunik imaluunniit allatigut atugassanngortinneqartunik sulisoqartitsisoq, sulineq pilersaarusiorneqarlunilu aaqqissuunneqarlunilu ingerlanneqarnissaa pillugu, isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit tamakkiisumik illersorneqarsinnaasumik kiisalu sulinnermi avatangiisit pillugit inatsisit naapertorlugit ingerlanneqarnissaa pillugu pisussaaffeqarpoq.

Imm. 2. Sulineq aallartinneqannginnerani, suliffeqarfiup suliffeqarfik alla paasissutissanik ukuninnga ilisimatissavaa, suliffeqarfiullu taassuma paasissutissat taakku sulilersussanut ingerlateqqissavai

- 1) suliap piginnaasaqarfiginissaa pillugu piumasaqaatit, ilanngullugit immikkut piginnaasaqartoqarnissaa pisariaqartinneqarnersoq,
- 2) peqqissutsimut uppersaatit pillugit piumasaqaatit, kiisalu
- 3) suliap immikkut ittuunera, ilanngullugit navianaatit immikkut ittut.

Kapitali 6

Sulinnermi avatangiisinik nakkutiginninneq

§ 40. Sulisitsisup qulakkiissavaa,

- 1) eqqiaanermut, iluarsaassinnermut aserfallatsaaliuinnermullu suleriaasissatut malittarisassat suliarineqarnissaat, tamanna sulinerup isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit tamakkiisumik illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarnissaa anguniarlugu pisariaqartinneqarpat,
- 2) suliffeqarfimmi timikkut tarnikkullu ikiueqqaarneq, ikuallattoornermi qamiterineq kiisalu sulisut qimarngunneqarnissaat pillugit pisariaqartunik aaqqissuussisoqarnissaa, sulinerup suussusia suliffeqarfiullu angissusaa eqqarsaatigalugit. Pisariaqarpat suliffeqarfik avataaneersunik immikkut ilisimasalinnik ikiorneqassaaq, aamma

3) upalungaarsimanissamut, qimarngunnissamut sungiusarnissamullu pilersaarussianik suliaqartoqarnissaa, peqqissutsimut ulorianartunik stoffinik aniasoqarsinnaanera, imaluunniit ikuallattoornissamut, qaartoornissamut, ajutoornissamut imaluunniit assingusunut immikkut navianartoqarsinnaappat.

Imm. 2. Sulisitsisup inuit imm. 1, nr. 2 aamma nr. 3 naapertorlugit iliuusissanik pilersaarutinillu piviusunngortitsinissamut akisussaasussat toqqassavai. Taakku naammattumik ilinniartinneqarsimassapput, amerlassusaat naammassaaq aammalu sulinerup suussusia suliffeqarfiullu angissusaa naapertorlugit naleqquttunik atortussaqaassapput. Sulisut pilersaarutit iliuusissallu pillugit ilisimatinneqaassapput.

Imm. 3. Qularnaarneqassaaq malittarisassat, iliuusissat pilersaarutillu imm. 1-mi taaneqartut sunniuteqarluartumik malinneqarnersut nakkutigineqarnissaat. Nakkutilliineq inuit suliaasaqarfimmi pineqartumi pisariaqartumik ilisimasaqartunit ingerlanneqassaaq

§ 41. Sunniutit peqqissutsimut ajoqusiisinnaasut §§ 14–21-mi taaneqartut pinaveersaartinneqarnissaat pillugu sunniuteqarluartumik nakkutiginnittoqartassaaq. Stoffinit atortunilluunniit gassit, pujoq, anialat pujoralallu imaluunniit nipi qinngornerillu pissutigalugit peqqissutsimut navianartorsiortoqarsinnaatillugu, sulisitsisup qulakkiissavaa pissutsit aalajangersimasumik imaluunniit pisariaqartillugu ingerlaavartumik nakkutigineqartarnissaat, ilanngullugit nakkutilliinermut atatillugu uuttortaanerit pisariaqartinneqartut ingerlanneqarnissaat. Uuttortaanermi inernerit toqqorneqaassapput, aammalu Suliffeqarfinnik Nakkutilliisoqarfiup piumasaqarneratigut saqqummiunneqarsinnaassallutik.

Kapitali 7

Immikkut akuersineq

§ 42. Suliffeqarfinnik Nakkutilliisoqarfiup pisortaa, pissutsit immikkut ittut atuuppata, nalunaarummi matumani aalajangersakkanit immikkut akuersissuteqarsinnaavoq, tamanna naapertuuttutut aammalu isumannaallisaaneq peqqissuserlu eqqarsaatigalugit tamakkiisumik illersorneqarsinnaasutut nalilerneqarpat.

Kapitali 8

Pinerluttulerinermut inatsit naapertorlugu pineqaatissiisutit

§ 43. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsit naapertorlugu pineqaatissiisoqarsinnaavoq kinaluunniit,

1. §§ 5 aamma 6, § 8, imm. 1, § 9, imm. 1–4 aamma imm. 8, §§ 11–24, § 25, imm. 1 aamma 2, § 26, § 27, imm. 4 kiisalu §§ 28–41 unioqqutippagit,
2. nalunaarummi matumani aalajangersakkanik unioqqutitsinermut atatillugu peqqussummik nalunaarutigineqartumik malinninngippat,

3. nalunaarut manna naapertorlugu akuersissummi piumasaqaatinik unioqqutitsippat.

Imm. 2. §§ 5 aamma 6, § 8, imm. 1, § 9, imm. 8, §§ 11 aamma 12, §§ 14–24, § 25, imm. 1 aamma 2, § 26, § 27, imm. 4, §§ 29–35 kiisalu §§ 39 aamma 40 pillugit unioqqutitsinerni, kiisalu imm. 1, nr. 2 aamma nr. 3-mi pineqartuni, sulisitsisoq akiliisussanngortinneqarsinnaavoq, naak unioqqutitsineq piaaraluni imaluunniit mianersuaalliornikkut pisimanngikkaluartoq.

Tamanna atuutissaaq unioqqutitsineq suliffeqarfimmut attuumassuteqartunit ataatsimit arlalinnilluunniit imaluunniit suliffeqarfimmit nammineq pisuuneratigut pisimappat. Aalajangersagaq una naapertorlugu akiliisitsinermi Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsisip § 128, imm. 4 atuutinngilaq.

Imm. 3. Suliffeqarfiit, peqatigiiffiit, ingerlatseqatigiiffiit allanillu inatsisitigut inuttut isigineqartut Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsisip kapitali 5 naapertorlugu pinerluttulerinermik akisussaatinneqarsinnaapput.

Kapitali 9

Atuutilernera il.il.

§ 44. Nalunaarut una atuutilissaaq [1. januar 2027].

Imm. 2. Kalaallit Nunaannut nalunaarut nr. 395, 24. juni 1986-imeersoq, sulinerup ingerlanneqarnissaa pillugu nalunaarut, atorunnaarsinneqarpoq.

[Atsiorneq]

/ [Atsioqataasoq]

Ilanngussaq 1

Pinaveersaartitsinermi tunngaviit nalinginnaasut

- 1) Navianaatilinnik pinngitsoortitsineq.
- 2) Navianaatillit pinngitsoortinneqarsinnaanngitsut nalilersorneqarnissaat
- 3) Navianaatillit aallaavianni akiorneqarnissaat
- 4) Sulinerup inummut naleqqussarneqarnissaa, pingaartumik suliffiup ilusilersorneqarnera, sulinermi atortut kiisalu suleriaatsit tunisassiornermilu periutsit eqqarsaatigalugit, minnerunngitsumik assigiiaartumik sulineq aalajangersimasumillu sulinermi ingerlaaseq peqqinnermut sunniuteqarsinnaasut annikillisarniarlugit.
- 5) Teknologip ineriartorneranik eqqummaarinninneq.
- 6) Navianartoq navianannginnerusumik imaluunniit naviananngitsumik taarserneqarnissaa.
- 7) Pinaveersaartitsinerup pilersaarusiorneqarnissaa ataatsimut aaqqissuussatut, tassanilu tekniikki, sulinerup aaqqissuunneqarnera, suliffimmi atugassarititaasut, inuit akornanni suleqatigiinneq kiisalu sulinermi avatangiisini sunniutaasut ilanngunneqassapput.
- 8) Ataatsimoortumik illersuinerit inummut ataasiakkaanut illersuutinit salliutinneqassapput.
- 9) Sulisut naleqquttumik ilitersorneqarnissaat.

BilaIIIanngussaq 2

§ 23 naapertorlugu assat atorlugit sulinermut atatillugu nalilersuinermi tunngavigisassat

1) Suliap qanoq ittuunera

Assat atorlugit sulianut isumannaallisaaneq imaluunniit peqqissuseq eqqarsaatigalugu navianartorsiortitsisinnaavoq

- oqimaappallaarpat imaluunniit angivallaarpat,
- tigumminissaanut imaluunniit kivinnissaanut ajornakusoortuuppat,
- oqimaaqatigiinngippat imaluunniit imarisai nikeriarsinnaappata,
- timimit illikartitsisariaqarnermik imaluunniit timi peqinneqarluni kaajallalluniluunniit tigummineqartariaqarpat,
- imaluunniit ilusaa pissusaaluunniit pissutigalugu sulisumut ajoqusiisinnaappat, pingaartumik eqqorneqarsinnaanikkut/ tuffigineqarsinnaanikkut.

2. Timikkut nukinnik atuineq

Timikkut nukinnik atuineq isumannaallisaaneq imaluunniit peqqissuseq eqqarsaatigalugit navianartorsiortitsisinnaavoq:

- annertuallaarsimappat,
- timip kaajallanneqarneratigut kisimik pisinnaappat,
- tassangaannaq nikeriarsinnaaneranik kinguneqarsinnaappat, imaluunniit
- imaluunniit timi allanngorartumik inissisimatillugu ingerlanneqartariaqarpat

3. Suliffiup qanoq ittuunera

Suliffiup pissusaa isumannaallisaaneq imaluunniit peqqissuseq eqqarsaatigalugit navianartorsiortitsisinnaavoq, suliffik

- naammattumik inissaqanngippat, pingaartumik portussutsikkut,
- nateq naligiinngippat, orrajaatsuuppat imaluunniit orraattoornissamut navianartorsiortitsippat,
- suliffiup ilusaa imaluunniit atugassarititaasut allat ussisanik isumannaatsumik peqqissutsimullu illersorneqarsinnaasumik suliarinninnissamut akornutaappata,
- taamaalilluni suliaq assigiinngitsunik portussusilinni nuunneqartariaqarpat,
- nateq imaluunniit tunuliaqutaasoq aalajaatsuunngippat, imaluunniit

- imaluunniit kiassuseq, isugutassuseq silaannarissuserlu naapertuutinngippata.

4. Sulinermi atugassarititaasut allat

Sulinermi isumannaallisaaneq imaluunniit peqqissuseq eqqarsaatigalugit navianartorsiortitsisinnaavoq, uku ataaseq arlallilluunniit atuuppata

- qitimut pingaartumik akulikippallaamik imaluunniit sivisuumik artukkiisoqarpata,

- timip qasuersernissanut piffissaq naammanngippata,

- suliat ungasippallaamut kivinneqartariaqarpata, appartinneqartariaqarpata imaluunniit assartorneqartariaqarpata, imaluunniit

- sulinerup sukkassusia ingerlatsinermi aalajangersarneqarsimappata, sulisup nammineq allanngortissinnaanagu.